

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA HUDEBNÍ VÝCHOVY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

HUDEBNÍ SOUBORY V PŘÍBRAMI

Vypracovala: Michaela Balounová

Studijní obor: Hudební výchova – chemie se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: doc. PhDr. Martin Horyna, Ph.D.

České Budějovice 2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 8. dubna 2017

Michaela Balounová

Anotace

Bakalářská práce se zabývá historií a současností několika hudebních souborů v Příbrami. Toto město patřilo v minulosti k jednomu z center těžby stříbra v Čechách, ve 20. století se zde intenzivně těžil uran. Hornická činnost měla vliv na skladbu obyvatelstva a vytvářela specifické podmínky pro místní kulturní život podobně jako poutní areál na Svaté Hoře. I po útlumu těžby po roce 1990 zůstala Příbram jedním z kulturních center Středočeského kraje a funguje zde celá řada hudebních souborů, které dotvářejí kulturní a společenský život tohoto města. Jedná se o orchestrální tělesa, společenské a chrámové soubory.

Abstract

My bachelor thesis consists of the history and present-day of several music ensembles which come from the town of Příbram. In the past, Příbram was one of the main centres of the silver mining industry in the Czech Republic, and in the 20th century it was one of the places of intensive uranium extraction. Mining activities in Příbram had an impact on the town settlement and had created specific circumstances for the local cultural life. The situation has been analogical in the area of Svatá Hora. Despite the fact that mining had been active until the 1990s, Příbram has remained one of the most important cultural centres of the Central Bohemian Region. This is proved by the fact that there are many music ensembles, such as the social and temple orchestras, which are still actively playing. This is what makes the cultural and social life of this town so unique.

Poděkování

Děkuji panu PhDr. Martinu Horynovi, Ph.D. za pomoc při vypracování mé bakalářské práce. Za jeho cenné rady, zkušenosti a informace, které mi byly poskytnuty pro úspěšné vypracování celé práce. Dále bych chtěla poděkovat knihovně Jana Drdy v Příbrami a Státnímu okresnímu archivu v Příbrami, kteří mi po celou dobu poskytovali informace.

Obsah

PROHLÁŠENÍ	2
ANOTACE.....	3
ABSTRACT	3
PODĚKOVÁNÍ	4
OBSAH.....	5
1 ÚVOD	1
2 MĚSTO PŘÍBRAM	2
3 PŘÍBRAMSKÁ FILHARMONIE	5
3.1 HISTORIE PŘÍBRAMSKÉ FILHARMONIE	5
3.1.1 <i>Vznik Příbramské filharmonie.....</i>	<i>5</i>
3.1.2 <i>Vliv válečného období na Příbramskou filharmonii.....</i>	<i>5</i>
3.1.3 <i>Poválečné období</i>	<i>6</i>
3.2 VÝZNAMNÍ SBORMISTŘI	8
3.2.1 <i>Bohumil Fidler</i>	<i>8</i>
3.2.2 <i>Pavel Šmolík.....</i>	<i>8</i>
3.2.3 <i>Veronika Kopecká</i>	<i>9</i>
4 SVATOHORSKÝ CHRÁMOVÝ SBOR.....	11
4.1 HISTORIE SVATÉ HORY	11
4.2 ARCHITEKTURA SVATÉ HORY	12
4.3 BOHOSLUŽBY NA SVATÉ HOŘE	13
4.4 SVATOHORSKÝ CHRÁMOVÝ SBOR.....	14
4.4.1 <i>Historie Svatohorského chrámového sboru.....</i>	<i>14</i>
4.4.2 <i>Činnost sboru pod vedením Pavla Šmolíka 2001 – 2013</i>	<i>15</i>
4.5 ČINNOST SVATOHORSKÉHO CHRÁMOVÉHO SBORU	17
4.6 SBORMISTŘI.....	18
4.6.1 <i>P. Karel Bříza.....</i>	<i>18</i>
4.6.2 <i>Pavel Šmolík.....</i>	<i>19</i>
4.6.3 <i>Mikoláš Troup</i>	<i>20</i>
4.7 SVATOHORŠTÍ TRUBAČI.....	21
5 PŘÍBRAMSKÝ DĚTSKÝ SBOR	22

5.1	HISTORIE SBORU.....	22
5.1.1	<i>Historie Příbramského dětského sboru od počátku až do roku 1977</i>	22
5.1.2	<i>Historie za působení Dr. Vladimíra Vepřeka</i>	24
5.2	NĚKTERÉ NEJVÝZNAMNĚJŠÍ KONCERTY DĚTSKÉHO SBORU V LETECH 1939 – 1978 ...	27
5.3	SBORMISTŘI.....	28
5.3.1	<i>Sbormistr Antonín Vepřek</i>	28
5.3.2	<i>Sbormistr PhDr. Vladimír Vepřek</i>	28
5.3.3	<i>Sbormistryně Michaela Rybická.....</i>	29
6	PĚVECKÝ SBOR LUMÍR-DOBROMILA	30
6.1	MUŽSKÝ SBOR LUMÍR	30
6.1.1	<i>Vznik a jeho první působení v letech 1861 – 1868</i>	30
6.2	ŽENSKÝ SBOR DOBROMILA.....	31
6.2.1	<i>Historie vzniku sboru Dobromila</i>	31
6.2.2	<i>Začátek spolku Dobromila až do spojení se spolkem Lumír</i>	32
6.2.3	<i>Začátek společné cesty spojených spolku</i>	33
6.2.4	<i>Činnost za sbormistra Antonína Vepřeka.....</i>	34
6.3	SBORMISTR ZDENĚK FOUS	35
7	ZÁVĚR.....	36
8	ZDROJE.....	37
9	PŘÍLOHY	39

1 Úvod

Bakalářskou práci jsem se rozhodla věnovat tématu hudební soubory v Příbrami. Hlavním cílem mé bakalářské práce je seznámit budoucí čtenáře této bakalářské práce s hudebním životem v historickém hornickém městě Příbram. Stručně popsat město Příbram, uvést historii souborů, kterými se budu zabývat. Zjistit současné fungování a repertoár těchto významných spolků. Uvést nejvýznamnější členy souborů, kteří mají velký podíl na jejich historii. Město Příbram má řadu velmi významných památek, se kterými se často spojují právě i názvy jejich hudebních souborů. Dle mého názoru jsou v městě Příbram velmi zajímavé hudební soubory, kterými se především budu zabývat v bakalářské práci – zejména Příbramskou filharmonií, pěveckým spolkem Lumír-Dobromila, Příbramským dětským pěveckým sborem, Svatohorským chrámovým sborem. Hudební život v Příbrami významně ovlivnil také skladatel Antonín Dvořák, který měl své letní sídlo v nedaleké Vysoké u Příbramě a často navštěvoval i Příbram. Z tohoto důvodu se v Příbrami každoročně koná hudební festival Antonína Dvořáka a řada hudebních souborů se věnuje právě dílům slavného skladatele.

Téma hudebních souborů jsem si vybrala právě z toho důvodu, že se hudbě věnuji už od malička. Na základní škole v Krásné Hoře nad Vltavou, kde mimo jiné taky žiji, jsem se začala učit hru na klavír a zároveň jsem navštěvovala pěvecké kroužky. Na střední škole – gymnáziu v Sedlčanech, jsem se nijak zvlášť hudbě nevěnovala, pokračovala jsem stále ve hře na klavír, ale žádný sborový soubor jsem nenavštěvovala. To se ale změnilo, když jsem se rozhodla nastoupit na pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. V rámci povinně volitelných předmětů nám byl doporučen předmět s názvem Univerzitní sbor či Sborový zpěv. Ze začátku jsem se tohoto předmětu obávala, protože doposud jsem žádné takové kroužky nenavštěvovala. Ano, chodila jsem na pěvecký kroužek, jak už jsem zmínila výše, ale nebyl strukturovaný tak, jako tento předmět. Po první návštěvě univerzitního sboru jsem byla nadšená. Na univerzitní sbor chodím už třetím rokem a na základě toho jsem se rozhodla věnovat svou bakalářskou práci právě hudebním souborům a jejich působením.

2 Město Příbram

Město Příbram je okresní město ve Středočeském kraji. Příbram je také nazývána jako královské hornické město, které se rozkládá na úpatí Brd, jihozápadně od Prahy. Nejstarší písemný doklad o Příbrami pochází z roku 1216, kdy ji koupil pražský biskup Ondřej. Pražský biskup Ondřej ji koupil záměrně ve snahu vylepšit ji na hospodářské a správní centrum jednoho ze svých panství. Faktem zůstává, že město Příbram se značně rozrostlo a v 80. letech 13. století pod něj spadalo nejméně 13 vesnic. Mimo písemných pramenů, známe také ze 13. století z Příbrami archeologické nálezy z centra města.¹

Nyní bych se ráda zmínila o některých významných památkách z města Příbram. Arcibiskup Arnošt z Pardubic nechal postavit na místě původní dřevěné tvrže kamenný hrádek, jádro dnešního příbramského Zámku – Ernestina, kde se v současnosti nachází mimo jiné Galerie Františka Drtikola a Muzeum III. odboje.²

K nejstarším budovám se řadí i původně gotický kostel sv. Jakuba, dnes Svatohorská kaple. Základy této kaple byly položeny už ve 13. století a postupně byla jezuita přebudována v bohatý architektonický klenot českého baroka. Svatá Hora se časem stala slavným poutním místem a významným mariánským centrem v Evropě.³

Příbram se zapsala do povědomí svou slavnou hornickou minulostí. Těžilo se zde stříbro, olovo, železná ruda a další drahé kovy. Roku 1579 povýšil císař Rudolf II. město na svobodné královské horní město. V roce 1875 se zde poprvé na světě podařilo sfárat až do kilometrové hloubky. Tehdejší slávu příbramského dolování připomíná Hornické muzeum Příbram. Počtem historických objektů s expozicemi se stalo toto muzeum největším svého druhu v ČR.⁴

Příbram se může pochlubit řadou dalších pamětihodností, bohatým kulturním a sportovním děním a činností spolků, které vytvářejí její charakteristickou tvář. Mezi významné příbramské osobnosti se řadí například fotograf František Drtikol. František

¹ VELFL, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. 2. vyd. Příbram, 2003, str. 12

² VELFL, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. 2. vyd. Příbram, 2003, str. 13

³ LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha, 2005, str. 168

⁴ LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha, 2005, str. 168

Drtikol byl prvním českým fotografem, který získal světové uznání již za svého života. Dalším významným představitelem je básník F. Gellner, skladatel Antonín Dvořák, výtvarnice a režisérka loutkových filmů Hermína Týrlová a spisovatel Jan Drda. Působení Antonína Dvořáka ve Vysoké u Příbrami si příznivci hudby mohou připomenout květnových hudebním festivalem Antonína Dvořáka, který se v Příbrami koná už od roku 1969. V minulosti na hudební festival zavítala například Česká filharmonie, Symfonický orchestr FOK hlavního města Prahy, Slovenská filharmonie, Moskevská státní filharmonie a také Royal Philharmonic Orchestra London. Hudební slavnost se v posledních letech koná nejen v divadle, ale také v atraktivních prostorách Památníku Antonína Dvořáka ve Vysoké, basiliky na Svaté Hoře, kostela sv. Jakuba, Zámečku – Ernestina či na zámku Hluboš. Tento hudební festival je velmi oblíbený, probíhá každý rok na jaře a všechna místa v sálech jsou většinou zcela zaplněna.⁵

Poutní místo Svatá Hora je nejznámějším mariánským poutním místem v Čechách. Od roku 1632 se Svatá Hora stala známou a hojně navštěvovanou. Jezuité v letech 1659-1707 dali postavit a vyzdobit celý poutní areál předním barokním umělcům. Svatá Hora, na kterou vede z Příbrami 400 metrů dlouhé kryté schodiště, bývá cílem nejen zbožných poutníků, ale také turistů z celého světa.⁶

Již od konce 13. století Příbramsko proslulo důlní činností s největší soustředěností těžby na Březových Horách. Od konce 16. století ale výnosy ze stříbrných rud klesaly. Založením Vojtěšské šachty v roce 1779 se začalo s hlubinným dolováním, poprvé na světě se zde horníci dostali do hloubky 1 000 metrů. Po roce 1945 se začal u Příbrami těžit významný uran.⁷

Jak tomu bylo všude v Čechách a na Moravě, tak tomu bylo i u nás na Příbramsku. Všude, kde byla škola, byl i zdatný výkonný hudebník, často virtuos, a obvykle též hudební skladatelé. Ti Decastellové v Boroticích, Kubátové v Pičíně, Peták v Bohutíně a jiní mají obrovské zásluhy o rozvoj hudebního a pěveckého života ve svých krajích. Není pak divu, že z takového venkovského prostředí vyrůstali i naši

⁵ LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha, 2005, str. 168,171

⁶ LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha, 2005, str. 172

⁷ LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha, 2005, str. 174

hudební velikáni: Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Zdeněk Fibich, Leoš Janáček, Josef Suk a další. Oni stvořili pro nás díla, které uznává celý svět. Chrámová hudba byla většinou udržovanou složkou hudebního umění a vychovala mnoho místních hudebních skladatelů. Jako zejména příbramského ředitele kůru Bohumila Fidlera, svatohorského ředitele kůru Jana Forsta, jeho syna prof. Františka Forsta, učitele Bohumila Soukupa a mnoho jiných. Duchem našeho podbrdského kraje se inspiroval i náš hudební genius Antonín Dvořák, který žil ve své vile Rusalce ve Vysoké. Na Příbramsku byla hudební tradice posilována ještě hornickou kapelou, která vychovala velký počet zdatných místních výkonných hudebníků, kteří dovedli hrát na všelijaké hudební nástroje a doma zase vyučovali mládež, takže vliv tohoto blahodárného působení hornické kapely se jeví ještě dodnes. Tyto hudební tradice jsou pro Příbramsko velmi významné, díky bohu se o její rozvoj stará dnes vynikající Příbramská filharmonie, reorganizovaný pěvecký spolek Lumír-Dobromila, na Březových Horách obnovený hudební spolek Cecílie, tamní chrámová Cyrilská jednota i chrámové pěvecké sbory v Příbrami.⁸

⁸ TESKA, František. *Hudební Příbramsko*. Příbram, 1940, str. 6, 9, 10

3 Příbramská filharmonie

3.1 Historie Příbramské filharmonie

3.1.1 Vznik Příbramské filharmonie

Příbramská filharmonie – jméno, které je spojováno s představou naplněného sálu, kde na pódium zasedají lidé, kteří ještě před chvílí pracovali v kanceláři, u stroje, či vyučovali nebo jinak pracovali. Hudbě věnují všechny svůj čas, scházejí se u notových pultů již 109 let.⁹

Vzniku příbramské filharmonie předcházelo několik pokusů hrát symfonickou hudbu. Z Příbramské kroniky se dozvídáme, že předchůdcem Příbramské filharmonie byl tzv. francouzský orchestr s klavírem a harmoniem, které zastupovaly chybějící nástroje. Teprve 16. 6. 1908 se sešel „přípravný komitét“, složený z příbramských hudebních nadšenců, kteří připravili stanovy orchestru a jeho činnost. Stanovy byly schváleny v srpnu 1908 a 18. 11. 1908 zvolila ustavující valná hromada předsednictvo a zahájila činnost. Předsedou byl zvolen J. Beneš, avšak prvním dirigentem se stal ředitel zdejšího kůru Bohumil Fidler.¹⁰

3.1.2 Vliv válečného období na Příbramskou filharmonii

Příbramská filharmonie měla velmi prudký vývoj. Pouze za jeden rok dokázal B. Fidler s filharmonií nastudovat Dvořákovu kantátu *Stabat Mater*. Sborový part zde nastudoval pěvecký spolek Lumír-Dobromila a o sólové party se postarali místní zpěváci. Dále se uskutečnil koncert, na kterém byly předvedeny části ze Smetanovy skladby *Má vlast* a část *Slovanských tanců* od A. Dvořáka. Za svou činnost, která netrvala příliš dlouho, dokázal Fidler uspořádat 22 celovečerních koncertů. Bohumil Fidler v roce 1913 odmítl nadále spolupracovat s filharmonií. Vedení se po něm ujal Bohumil Štrunc, bohužel kvůli válce se za velmi krátkou dobu vystříдалo několik

⁹ Nad kronikou filharmonie. *Nové Příbramsko*. 1988, **1988**(43)

¹⁰ Nad kronikou filharmonie. *Nové Příbramsko*. 1988, **1988**(43)

dirigentů – J. Serbousek, A. Cyprín, K. Koberle. V té době se hrálo v komorním obsazení s méně náročnými skladbami.¹¹

Po 28. říjnu 1918 se znovu zavádějí koncerty ve větším obsazení. V Příbrami vystupuje Příbramská a Berounská filharmonie se svým společným provedením *Mé vlasti* od B. Smetany. V roce 1924 se dirigentského místa ujímá nový profesor učitelského ústavu František Forst. Za jeho působení byl přijat B. Skřivan, který zaujímal pozici místopředsedy. Staral se o frázování a o celkový technický růst hudebníků. Díky tomu se Forst mohl věnovat pouze koncepci studovaného díla. Repertoár na prvních koncertech se skládal hlavně z Dvořákových děl, později byla přidána i některá Beethovenova díla, zmíníme-li například Beethovenovu 3. *Symfonii „Eroicu“*. Forst se snažil do repertoáru vkládat také operní tvorbu – *Hubička*, *Prodaná nevěsta*, *Rusalka*, *Lazebník sevillský*.¹²

Z počátku druhé světové války filharmonie svou činnost zatím nepřerušila. Místo dirigenta zastává operní režisér V. Kašlík a dále učitel a vyhnanec z pohraničí Antonín Vepřek. V této době bylo zakázáno používat název filharmonie a tak se soubor přejmenoval na „Hudební spolek Antonína Dvořáka“. O pár let později se dirigentem stává Dr. A. Hötzel, ale v roce 1944 byla činnost filharmonie zcela zastavena¹³

3.1.3 Poválečné období

Po válce se dirigentem stává opět F. Forst a kvůli velké činnosti se střídá s novým členem orchestru J. A. Richtrem a prof. J. Karlem. Konaly se koncerty pro širokou veřejnost. Nastalo období velkého rozvoje filharmonie, který ještě podpořil nástup nového dirigenta Jaroslava Kofroně, který soubor pozvedl na vysokou uměleckou úroveň. Začaly se objevovat skladby světových autorů – P. I. Čajkovského,

¹¹ RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 5

¹² RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 6,7

¹³ RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 7

skladby Griegovy, Schumannovy a Beethovenovy, ale samozřejmě se nezapomínalo na naše hudební skladatele – Smetanu, Dvořáka.¹⁴

Odchod Jaroslava Kofroně nebyl důvod k jakékoliv panice, protože se Příbramské filharmonie ujal Dr. Václav Dražan, varhaník u Svatého Jakuba a skladatel. Dr. Dražan pokračoval ve vysoce nasazené laťce. Orchestr vystupoval dále na koncertech, které se konaly k významným událostem a jelikož jich bylo mnoho, byl přijat na místo zástupce sbormistra prof. J. Karel. V roce 1979 Dr. Dražan náhle zemřel a jeho dalšími nástupci byli Jan Karel a krátce na to Dr. Vladimír Vepřek, který byl hudebníkem, muzikantem a absolventem pražské konzervatoře.¹⁵

Když byla v Příbrami vytvořena posádková hudba, měla velký vliv na Příbramskou filharmonii. Oba soubory spolu ihned navázaly spolupráci, která ale trvala jen do doby, než byla posádková hudba v roce 1990 odvelena. V tuto dobu nastala pro filharmonii otázka: ukončit činnost, nebo pokračovat. Příbramská filharmonie se v této době přeměnila na hudební soubor, pod názvem „Komorní sdružení Příbramské filharmonie“, který byl pod vedením Stanislava Kofroně. Útvar byl složen asi z 20 členů, hrajících především na smyčcové nástroje. Mezi sbormistry se opět vyskytli již známí lidé – J. Karel, Dr. Vl. Vepřek. V roce 1995, po smrti J. Karla, převzal J. A. Richter orchestr do svých rukou.¹⁶ V roce 2003 převzal Příbramskou filharmonii Pavel Šmolík, tehdejší ředitel svatohorského kůru, který ale v roce 2015 odešel do katedrály sv. Bartoloměje v Plzni a novým dirigentem se v lednu 2015 stal Stanislav Mistr. Jeho činnost byla ovšem velmi krátká. Na podzim roku 2015 do čela orchestru vstoupila Veronika Kopecká, která v něm působí dodnes.

¹⁴ RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 8

¹⁵ RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 8,9

¹⁶ RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. 90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998. Příbram, 1998, str. 9

3.2 Významní sbormistři

3.2.1 Bohumil Fidler

Bohumil Fidler se narodil 27. května 1862 v Příbrami. Ferdinand Fidler, jeho otec, byl ředitelem měšťanské dívčí školy. Byl také učitelem stavitelství, kreslení a měřičství na trojtřídní reálné škole. Právě od svého otce se Bohumil Fidler naučil hru na klavír, mimo to se učil hrát také na housle. Jeho učitelem byl Jiří Skočdopole. Bohužel veškeré hraní u něj bylo bez jakéhokoliv teoretického základu. Jiří Skočdopole byl ředitelem kůru a musel vyučovat hru zdarma, aby měl dostatek dětí na instrumentální hudbu v kostele. Bohumil Fidler měl už od mala velké nadání na hudbu a byla také jeho koníčkem. Tak jeho otec chtěl, aby se začal věnovat hlavně hudbě komorní.¹⁷

Studoval na gymnáziu. V tomto období se naučil hrát na violoncello. Když jeho otec viděl jeho velký zájem o hudbu, bral ho na všechna hudební setkání s sebou. V pozdějších letech se stal nejlepším pianistou v Příbrami a okolí, a tak jezdil účinkovat na koncerty do Dobříše.¹⁸

Odchod do Prahy na konzervatoř mu znemožnily skromné rodinné poměry, a tak vystudoval učitelský ústav. Získal zde slušné hudební vzdělání, ve kterém se celý život vzdělával. Přispělo k tomu i přátelství s Antonínem Dvořákem. Bohumil Fidler jako sbormistr pěveckého spolku Lumír-Dobromila hodlal provést Dvořákovu slavnou kantátu *Svatební košile* a tak požádal Dvořáka o svolení. K provedení bohužel nakonec nedošlo. Fidler nastudoval za svého působení v Příbramské filharmonii 22 koncertů. Už v roce 1909 to bylo provedení Dvořákovy *Stabat Mater*, *Griegův večer*, později pak části ze Smetanova cyklu *Má vlast*, Beethovenovy symfonie a 1. řadu *Slovanských tanců*. Fidler se vzdal funkce dirigenta v roce 1913, vystřídal jej učitel B. Štrunc.¹⁹

3.2.2 Pavel Šmolík

Viz kap. 4.6.2

¹⁷ FIDLER, Bohumil. *Můj život a vzpomínky*. Příbram, 1935, str. 5,6

¹⁸ FIDLER, Bohumil. *Můj život a vzpomínky*. Příbram, 1935, str. 6,10

¹⁹ Nad kronikou filharmonie. *Nové Příbramsko*. 1988, 1988(43)

3.2.3 Veronika Kopecká

Veronika Kopecká se narodila v roce 1977. Nyní působí ve funkci dirigentky Příbramské filharmonie. Vystudovala v letech 1991 – 1996 Gymnázium Jana Nerudy v Praze v bilingvní česko-francouzské třídě. Dále studovala obor hudební věda na FF Univerzity Karlovy, kde v roce 2002 získala magisterský titul. V letech 1996 – 2000 zároveň studovala obory hudební výchova a sbormistrovství na pedagogické fakultě Karlovy univerzity. Od roku 2000 studovala skladbu na Pražské konzervatoři, na které odmaturovala v roce 2004. Během těchto let (1982 – 2002) navštěvovala hodiny houslí na Lidové škole umění Voršilská v Praze, dále také soukromě hodiny klavíru a zpěvu. Při studiu na gymnáziu p. Kopecká začala zpívat ve školním sboru, dále ve sboru Gaudium Pragense, ve kterém dodnes občas vypomáhá. Při studiu hudební školy navštěvovala asi 15 let místní orchestr. Na začátku studia na vysoké škole začala navštěvovat sbor a orchestr Piccolo coro a Piccola orchestra. Veronika Kopecká se narodila do hudební rodiny, její starší bratr hrál na housle, rodiče zpívali a hráli na klavír a na kytaru, proto se také ona začala učit hře na housle již v pěti letech. Zúčastnila se také několika hudebních soutěží.²⁰

Veronika Kopecká v roce 2011 kvůli rodinným povinnostem přestala hrát a zpívat v souboru Piccolo coro a Piccola orchestra. V roce 2008 její rodina založila rodinný soubor Musica Podberdensis, kde provozují jak instrumentální hudbu (smyčcové kvartety), vokální hudbu (vokální kvartet), tak i vokálně-instrumentální hudbu. Dále od roku 2008 působí ve funkci dirigentky Hvozdnického pěveckého sboru, který působí při farním sboru ČCE ve Hvozdnici. Současně vede dětský sbor v základní škole v Líšnici a od roku 2016 vede další převážně rodinný dětský vokálně-instrumentální soubor při souboru Musica Podberdensis, prozatím je tento soubor nepojmenovaný. Tvoří ho už 17 dětí ve věku od 6 do 13 let.²¹

Od roku 2015 působí ve funkci dirigentky Příbramské filharmonie, na toto místo ji oslovili právě členové tohoto souboru. Nyní tvoří jádro souboru téměř 10 houslistů, 4 cellisti, 3 flétny a jeden klarinet. Když chtějí provozovat symfonickou hudbu, je potřeba zajistit výpomoc z jiných hudebních souborů. Proto se p. Kopecká soustředí na výběr repertoáru dle hudebního obsazení – tvoří zejména barokní a

²⁰ KOPECKÁ, Veronika. Osobní rozhovor. Příbram, 6. 2. 2017

²¹ KOPECKÁ, Veronika. Osobní rozhovor. Příbram, 6. 2. 2017

klasicistní hudbu. V loňském roce ale i přesto pořádali dva velké koncerty s Dvořákovou *Mší D dur*, kde bylo nutné zajistit velké množství výpomocí, ale právě v tom dosáhl orchestr svého pravého jména „filharmonie“. Jejím cílem je také rozšířit orchestrální řady a tím i repertoár.²²

Zkoušky Příbramské filharmonie probíhají jednou týdně dvě hodiny. Během roku jezdí na jedno až dvě víkendová soustředění, kde za tuto dobu udělají velký kus práce. Veronika Kopecká říká, že členové Příbramské filharmonie jsou velmi vstřícní a učenliví, ale každý člen má také i jiné povinnosti, buď vlastní povolání, nebo studium, proto si vždy na začátku roku stanoví plán koncertů a načrtnou, jakou hudbu budou hrát. K tomuto plánu pak směřují veškeré zkoušky. Pro přijetí nového člena do Příbramské filharmonie požaduje základní hudební vzdělání a po několika společných zkouškách se rozhodují, zda se hodí do řad filharmonie, nebo ne.²³

Repertoár tvoří zatím klasicistní symfonie, zejména se věnují dílům Františka Xavera Duška a Maxe Richtra. Vánoční repertoár se soustředí na různé české pastorely a především Rybovu *Českou mši vánoční*. Při této mši spolupracují s Vepřekovým smíšeným sborem. Dále studují Dvořákovu *Mši D dur*, *Biblické písně*, nyní se zabývají Dvořákovým *Rondem pro violoncello a orchestr*. Také sólovými koncerty Haydna, Casadesiho, Bacha a jiných skladatelů.²⁴

²² KOPECKÁ, Veronika. Osobní rozhovor. Příbram, 6. 2. 2017

²³ KOPECKÁ, Veronika. Osobní rozhovor. Příbram, 6. 2. 2017

²⁴ KOPECKÁ, Veronika. Osobní rozhovor. Příbram, 6. 2. 2017

4 Svatohorský chrámový sbor

4.1 Historie Svaté Hory

Svatá Hora patří k nejvýznamnějším kulturním památkám Příbrami. Počátek svatohorského chrámu se datuje na 14. století. Znamé prameny ale můžeme sledovat až od 16. století. V roce 1632 přišel na Svatou Horu slepec Jan Procházka se svým synem, po třech dnech, které strávili na Svaté Hoře, se p. Procházkovi vrátil zrak, což přilákalo na Svatou Horu novou řadu příznivců.²⁵

V době třicetileté války byl nedostatek duchovních a tak se v roce 1647 stali správci Svaté Hory březničtí Jezuité. Jezuity byla na Svaté Hoře založena fundační škola, která poskytovala vzdělání jak bohatým, tak i chudým příbramským měšťanům. Žáci, kteří zde studovali, nazývaní jako svatohorští ministranti, vypomáhali při liturgiích, vítali troubením procesí poutníků a zpívali *Svatohorský Zdrávas*. Tato škola zde byla až do roku 1956. Nejstarší známý půdorys Svaté Hory je asi z roku 1658. Další významnou událostí na Svaté Hoře byla v roce 1732 korunovace sošky Panny Marie Svatohorské. Tato oslava výročí korunovace svatohorské Madony je od té doby každoročně největší událostí na Svaté Hoře. Jezuitský řád byl roku 1773 zrušen a poutního místa se ujali správci - probošti.²⁶

Počátkem 19. století zavítal na Svatou Horu významný skladatel Jakub Jan Ryba, který složil pro toto duchovní místo skladbu *Svatohorský kůr*. První z cyklu písní, jenž je obsažena v této skladbě - *Rozviň, Čechu, hojný jazyk k chvalozpěvům Marie, rozpal srdce láskou k Matce, nebes Královnu chval sladce*, byla složena pro Svatou Horu. Další skladby byly už věnovány mariánským svátkům.²⁷ Rok 1861 byl pro Svatou Horu znamením změny správy. Svatou Horu převzali redemptoristé, Kongregaci Nejsvětějšího Vykupitele, lidoví misionáři. Redemptoristé požádali papeže Pia X. o udělení titulu basilica minor, kterým byly označovány nejvýznamnější kostely. Ten jim tento titul udělil a Svatá Hora se stala první papežskou bazilikou v Rakousku-Uhersku.

²⁵ VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. Příbram, 2008, str. 10

²⁶ *Svatá Hora*. 2011, **2011**(1), str. 18

²⁷ BERKOVEC, Jiří. *Slavný ouřad učitelství: kapitoly o kantorech a jejich hudbě*. Příbram, 2001, str. 40

Když byly v roce 1950 kláštery zrušeny, na Svaté Hoře působili diecézní kněží. V letech 1969 – 1973 se redemptoristé pokusili znovu obnovit klášterní život na Svaté Hoře.²⁸

Od roku 1990 to začalo opět na Svaté Hoře žít. Duchovní správa byla znovu svěřena do rukou redemptoristů. Obnovena byla nejen činnost Matice Svatohorské, ale také duchovní činnost. V roce 2005 oslavila Svatá Hora velmi významnou událost, a to 100. výročí povýšení na baziliku. Od této doby jej zdobí nový oltář, ambon a mnoho dalších věcí od sochaře Otmara Olivy. O dva roky později byly postaveny chórové varhany a nyní se pracuje na stavbě nových velkých varhan, které budou umístěny do vnitřního prostoru baziliky.²⁹

Postupem času se zde vytvořilo jedno z nejslavnějších českých poutních míst a významné centrum mariánského kultu, které je i významným místem pro návštěvy nejvyšších představitelů státu. Toto místo navštívil v 1. pol. 30. let 17. století rakouský císař Ferdinand II. Habsburský, v roce 1646 císař Ferdinand III. Habsburský, také Leopold I. Habsburský, v roce 1810 císař František I. Habsburský a roku 1920 také prezident tehdejší československé republiky Tomáš Garrigue Masaryk.³⁰

4.2 Architektura Svaté Hory

Svatá Hora je velmi významnou památkou českého baroka 17. století. O vzhled Svaté Hory se postaraly řady umělců zejména sochaři Matěj Hueber, Jan Brokoff, Jan Jiří Bendl a malíři Petr Brandl, Karel Škréta a další.³¹

Nejkrásnějším klenotem Svaté Hory je střední chrámová stavba baziliky Nanebevzetí Panny Marie Svatohorské, tyčící se na terase s balustrádou, obklopenou ambity s lunetovými obrazy a dalšími uměleckými výtvy. Další velmi významnou památkou je hlavní oltář, který je celý ze stříbra. Dalšími významnými chlouby je Dušičková kaple, hodinová věž, kamenný sloup s pozlacenou sochou Panny Marie Svatohorské, tři alegorické sochy, které vznikly během let 1934 – 1935 pod názvem

²⁸ Svatá Hora. 2011, **2011**(1), str. 19

²⁹ Svatá Hora. 2011, **2011**(1), str. 19

³⁰ VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. Příbram, 2008, str. 10

³¹ VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. Příbram, 2008, str. 10

Láska, Víra, Spravedlnost a také Svatohorské schody, dlouhé asi 450 m spojující Příbram s chrámem.³²

Mezi významná data z dějin Svaté Hory se řadí rok 1905, kdy byla papežem Piusem X. povýšena na „baziliku menší“. Poutní kostel získal titul určený nejslavnějším chrámům. V roce 1978 zasáhl Svatou Horu ničivý požár, opravy trvaly řadu let. V roce 1995 se Svatá Hora stala národní kulturní památkou.³³

4.3 Bohoslužby na Svaté Hoře

Pravidelné bohoslužby se vždy konají ve všední dny v 6:00, 7:00, 9:00, 17:00 hodin. Při neděli a některých slavnostech se konají vždy 6:00, 7:30, 9:00, 11:00 a v 15:30 hodin. Mimo pravidelných bohoslužeb se konají i jiné mše, které jsou ohlášeny vždy dopředu poutníky, kteří přicházejí na Svatou Horu. Mimo těchto slavností se také konají každým rokem dvě velké slavnosti. Jednou z nich je Korunovace, třetí neděli po slavnosti se koná Seslání Ducha Svatého a Poutní slavnost, která je slavena v neděli po slavnosti Nanebevzetí P. Marie.³⁴

O Vánočních svátcích se při mších s lidovým zpěvem zpívá píseň - *Narodil se Kristus Pán*. Během uctívání se pak už nehrají mariánské písně, ale písně vánoční a koledy. Liturgie na půlnoční mši sv., která se tradičně koná v 16 hodin, sbor uvedl zpěv pastorel. Na Boží Hod vánoční zazněla Rybova *Missa pastoralis in B pro sbor, sóla, klarinet, trubku, dvoje housle a basso continuo*. Na Silvestra při bohoslužbě v 22.30 hodin se k začátku nového roku uvedl Malý sbor Brixiho *Missu Pastoralis in D*. Tento uvedený repertoár se zpíval na Svaté Hoře při mších o Vánočních svátcích roku 2001/2002.³⁵

³² VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. Příbram, 2008, str. 10,11

³³ VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. Příbram, 2008, str. 12

³⁴ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

³⁵ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

4.4 Svatohorský chrámový sbor

4.4.1 Historie Svatohorského chrámového sboru

Některé zmínky o Svatohorském chrámovém sboru, jako stálém vokálním souboru, je možné zaznamenat už v 19. století. Od této doby se Svatohorský chrámový sbor stará o hudbu při bohoslužbách na Svaté Hoře.³⁶

Redemptoristé, kteří vstoupili na Svatou Horu v roce 1861, usilovali o to, aby se Svatá Hora začala rozvíjet také duchovně. Jejich cílem bylo zvýšit nastavenou laťku liturgií, při kterých měl zaznít nejen zpěv, ale hlavně chrámová hudba. Hudbu zde podpořili také ministranti, kteří zde chodili do školy a doprovázeli liturgie zpěvem. V této době, už dle některých pramenů, zde existoval pěvecký sbor, který pravidelně provozoval chrámovou hudbu při bohoslužbách, později figurální a ceciliánskou hudbu.³⁷

Mezi první regenschori se řadí Václav Příbík, který přišel na Svatou Horu v roce 1850. Z počátku působil ve svatohorské škole, která se často označovala jako „malá konzervatoř“, jeho působení zde nemělo ale dlouhé trvání. Svoji činnost ukončil v roce 1875, kdy odešel do Mělníka. Jeho nástupci se stali Václav Fišer, poté jeho syn Bohumil Fišer, dále Vojtěch Schopf, který zvýšil úroveň chrámového zpěvu.³⁸

Další významný regenschori byl Jan Nepomuk Forst, jenž byl nejdéle působící osobností na Svaté Hoře. Povznesl úroveň hudby na velmi vysokou úroveň a do repertoáru vkládal skladby tehdejších skladatelů. Z českých jmenuji například Říhovského, Picku, Sychru, Treglera, Doušu. V září 1946 pan Forst umírá a jeho nástupci se stal Hynek Mayer a později František Plaček. O činnosti Svatohorského sboru po roce 1950 až do roku 1990 nejsou dohledatelné téměř žádné záznamy. Sbor po

³⁶ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

³⁷ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 60

³⁸ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 61,62

roce 1950 působil, ale s částečným omezením. Zkoušky se konaly každou sobotu a prováděly se často čtyřhlasé litanie.³⁹

Při nástupu komunistické moci chrámový sbor už neslouží pouze k nácviku zpěvu, ale stává se jednou z příležitostí k pastoraci, zejména mladších lidí. S tímto cílem vedl Svatohorský sbor také jeho nejvýznamnější sbormistr – redemptorista, kněz a skladatel P. Karel Bříza. Nástupcem P. K. Břízy se stal v roce 2001 Pavel Šmolík.⁴⁰

4.4.2 Činnost sboru pod vedením Pavla Šmolíka 2001 – 2013

Kronika Svatohorského sboru začíná být psána až v roce 2001 panem P. Šmolíkem, která má zachytit všechno, co se událo od jeho nástupu na místo varhaníka až po ukončení jeho činnosti.⁴¹

Na úvod jsou uvedeny tyto poznatky: „*K 1. červenci 2001 jsem v Bazilice Nanebevzetí Panny Marie na Svaté Hoře nastoupil jako varhaník a současně ředitel kůru. První měsíc svého pobytu zde jsem měl možnost poznat po všech stránkách provoz poutního místa za účasti P. Karla Břízy, kněze, skladatele a varhaníka, který chrámové hudbě nejen svatohorské zasvětil svůj život. Otec Bříza poté začátkem září odešel do kněžského domova ve Staré Boleslavi, kde se mu nešťastně přihodil úraz, na jehož následky zemřel v pražské nemocnici v Motole 9. 12. 2001. Po několika týdnech svého pobytu jsem již pochopil, že bude třeba odstranit některé špatné zvyky a postupy. Rozhodl jsem se tedy, možná s poněkud přehnaným zápalem, k jistým změnám. Abych mohl vše dostatečně vysvětlit, pokusím se nejdříve co nejpodrobněji popsat situaci, do které jsem přišel.*“

Když pan Šmolík přišel do Svatohorského chrámového sboru, sbor působil vždy každou neděli na mši sv. v 9 hodin. Její repertoár se vždy skládal z jiných skladeb. Sbor vždy zpíval při přijímání a uctívání mariánskou píseň mil. sošky po mši sv. Toto byla první změna, kterou p. Šmolík provedl. Místo latinských mší sbor nacvičoval tři

³⁹ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 62,63,64

⁴⁰ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

⁴¹ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

česká lidová oratoria, která se po týdnu střídala s latinskou mší. Další změnou byly pravidelné zkoušky. Jedna z nich se koná po odpolední mši v pátek od 18 hodin, která trvá 120 minut. Druhá zkouška je vždy každou neděli před začátkem nedělní mše a to v 8.30 hodin, aby bylo možné se před mší rozezpívat a zopakovat repertoár.⁴²

Nástupem Pavla Šmolíka na jeho funkci se začal zmenšovat i počet členů ve sboru. Ustálilo se to na devíti sopránech, šesti altech, dvou tenorech a třech basech. Hudební archiv Svatohorského sboru obsahuje asi 500 položek, z kterých je asi 60 měsíčních ordinárií, dva kompletní cykly proprií na neděle a svátky během celého liturgického roku.⁴³

Začátkem roku 2002 začal regenschori nacvičovat nové skladby na velikonoční svátky. Mimo běžných mší se konal také velikonoční koncert, na kterém byly předvedeny varhanní skladby, dále *Stabat Mater* G. B. Pergolesiho, *Jubilare Deo pro soprán, flétnu a continuo* D. Buxtehudeho, Rybovo *Vesel se, nebes Královno*. Se zobcovou flétnou vystoupila T. Pavelková, na housle B. Pecháčková a varhanní doprovod zajistil S. Příbyl. Na Korunovaci byly předvedeny skladby *Missa brevis*, *Ejhle kněz veliký*, *Ave Maria*. Během adventu roku 2002 sbormistr Šmolík opět při nedělních mších předvedl se sborem *gregoriánský chorál*. Konaly se dva koncerty – 14. a 21. prosince, kde zněly kantáty F. X. Thuriho pro soprán, hoboj a housle. Během roku 2002 se povedlo sbormistrovi nastudovat řadu nových skladeb – *Missa pastoralis in B*, *Libou písničku* od J. J. Ryby, *Jesus bleibet meine Freude* od J. S. Bacha, *Ochraň, Pane, můj život* od W. A. Mozarta a mnoho dalších. Jak už je úkolem každého regenschoriho, i P. Šmolík napsal skladby, které se sborem nacvičil – *Adventní kantáta*, *Matoušovy pašije*, *Alleluja de tempore Natali*, *Puer natus est nobis*.⁴⁴

O velikonočních svátcích roku 2003 dospěl p. Šmolík k názoru, že by bylo dobré uspořádat vždy generální zkoušku, aby nedošlo k tomu, že slušně nacvičená skladba nebude ladit s nesehraným instrumentálním souborem. Po první zkoušce se ukázala tato novinka za úspěšnou. Byl zahájen také druhý ročník cyklu varhanních

⁴² ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

⁴³ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

⁴⁴ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

koncertů, které mají nejen okouzlit posluchače, ale přilákat i širokou veřejnost. V celém cyklu varhanních koncertů se uskutečnilo 5 koncertů varhanních a jeden cembalový. Další událostí bylo plánované nahrávání nového CD, pro které byl zvolen repertoár zejména ze skladeb Karla Břízy. Uskutečnilo se víkendové soustředění v Kašperských Horách, kde byl dopilován repertoár. CD Svatohorského chrámového sboru vyšlo na jaře následujícího roku. Během roku 2004 došlo k opravě hudebních nástrojů. Hudební archiv byl rozšířen o další skladby. Nyní zde bylo přes 100 mší a přes 600 ostatních, zejména propriálních skladeb. Ke konci tohoto roku sbor čítal 18 členů, z nichž bylo sedm sopránů, sedm altů, dva tenory a dva basy.⁴⁵

Bohužel tímto rokem byla kronika ukončena a nemáme tak dostatek informací o další činnosti sboru. Pavel Šmolík působil jako regenschori na Svaté Hoře až do roku 2013, kdy ho vystřídal Mikoláš Troup.

4.5 Činnost Svatohorského chrámového sboru

Svatohorský chrámový sbor se zabývá zejména duchovní hudbou a to duchovní hudbou nejen českých ale i cizích autorů. Sbor se zabývá duchovní hudbou od gregoriánského chorálu až po moderní skladby autorů. Repertoár sboru se soustředí zejména na hudbu moderní a na současně tvořící autory. Činnost sboru spočívá ve zpěvu při liturgii, účasti na mši svaté v devět hodin v neděli každý týden a na dalších slavnostech a svátcích během liturgického roku. Při nedělní mši sbor předvede úvodní proprium, při přijímání a obětování pak zaznívají drobnější skladby dalších autorů.⁴⁶

Pro slavnostnější příležitosti, jako je advent, Vánoce, postní doba, Velikonoce, slavnost Korunovace, Slavnost Božího Těla, Slavnost Soslání Ducha svatého, Nanebevzetí Panny Marie a další mariánské svátky se používá hudba slavnostnější. Často jsou to slavnostní mše a další významná díla. O Vánocích se mimo jiné zpívají pastorely a vánoční písně J. J. Ryby, F. X. Brixiho, T. N. Koutníka, K. Břízy a mnoho

⁴⁵ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

⁴⁶ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 78

dalších. Velikonoční období je věnováno pašijím, které se zpívají Květnou nedělí (čtyřhlasé pašije) i na Velký pátek (jednohlasé chorální Janovy pašije).⁴⁷

Jak už jsem výše zmínila v kapitole o historii Svaté Hory, největší slavností je bez pochyby Korunovace milostné sošky Panny Marie svatohorské, která se slaví vždy po Soslání Ducha svatého. Pro korunovaci je sestaven zvláštní slavnostní program. Bohoslužba se vždy koná před Korunovační kaplí. K této příležitosti vystupuje mimo Svatohorského sboru také Komorní smíšený sbor Dr. Vladimíra Vepřeka. Při korunovaci zazněly skladby - *Messe solenne* Ch. Gounoda, *Paukenmesse* J. Haydna, *Korunovační mše* W. A. Mozarta a hlavně skladba od místního příbramského skladatele F. Forsta *Missa Salve Sancta Parens*.⁴⁸

4.6 Sborníky

4.6.1 P. Karel Bříza

Pater Karel Bříza se narodil v Krucemburku, který leží na Českomoravské vrchovině, dne 14. října 1926. Byl z velmi velké rodiny, měl dalších pět sourozenců – starší Josef a mladší Jiří, Marie, Terezie a Helena. K hudbě se dostal velmi brzy, lze říci, že se narodil do hudební rodiny. Jeho matka byla varhanice v místním kostele. Právě ona přivedla Karla Břízu k tomu, že se už jako velmi malý začal učit na klavír, housle a citeru. Avšak k jeho velmi oblíbeným nástrojům patřily varhany. Mimo jeho další záliby se řadí kreslení, hlavně koní.⁴⁹

Od roku 1935 se stal ministrantem na Svaté Hoře. Působil zde jako zpěvák a trubač. Úkolem ministrantů bylo zpívat latinsky při mši svaté, odpoledne se sborem nacvičovat čtyřhlasé latinské loretánské litanie s příslušnou latinskou antifonou. V neděli dopoledne zpívat také při slavné mši, ale už s dospělými zpěváky. Dalším jejich úkolem bylo vítat a loučit se s návštěvníky fanfárami, které byly určeny pro tuto příležitost. Pro Karla Břízu toto bylo místo, kde získával mnoho dalších informací a

⁴⁷ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 78,79,80

⁴⁸ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 81

⁴⁹ Životopis P. Karla Břízy. Archiv redemptoristů Svatá Hora.

zkušeností. Měl možnost se seznámit se sborem, který v této době vedl p. Forst, dále se zpěvy během mší a hlavně se seznámil s řadou zpěváků.⁵⁰

Zde také studoval na škole pro svatohorské ministranty s právem veřejnosti. Škola byla tvořena jednotřídkou. Žáci byli rozděleni do dvou oddělení podle svých schopností a vědomostí. V Libějovicích u Vodňan studoval klášterní gymnázium. Zde působil p. Karel Bříza v zábavné skupině, ve které hrál na harmoniku. Jeho studium na gymnázium nebylo jednoduché. Maturitu dokončil v roce 1946 na gymnáziu v Praze.⁵¹

Po roce 1946 nastoupil do řadového semináře v Obořišti, bohužel kvůli násilnému zrušení klášterů v roce 1950 jej nedokončil. Při vojenské službě byl vysvěcen na kněze. Po ukončení vojenské služby působil na mnoha místech – varhaník v Oslavanech u Brna, varhaníkem a lesním dělníkem v Hlinsku. V letech 1960 – 1969 vyučoval v Krucemburku výuku na hudební nástroje, která zde nově vznikla. Roku 1969 se stal varhaníkem na Svaté Hoře v Příbrami, když se ale po pár letech znovu vrátil do Krucemburku a stal se dělníkem. Vyniknul výrobou varhan, které postavil pro kostel v kapli Panny Marie v Roudnici nad Labem, pro kostel ve Žlutavě u Zlína a na dalších místech.⁵²

V roce 1991 se znovu vrátil na Svatou Horu, kde působil jako varhaník a varhanní učitel téměř až do své smrti. Jeho působení zde ovlivnilo zdraví, které mu už příliš nesloužilo. Po ukončení své činnosti odešel do kněžského domova do Staré Boleslavi. Po tom, co utrpěl zlomeninu krčku, zemřel 9. prosince 2001 v Praze.⁵³

4.6.2 Pavel Šmolík

Pavel Šmolík se narodil roku 1979. Působí jako varhaník, dirigent, skladatel a pedagog. Vystudoval konzervatoř v Českých Budějovicích, obor chrámová hudba. Dále vystudoval Akademii Múzických Umění v Praze, obor dirigování. V letech 2001 až 2013 působil jako varhaník a ředitel kůru na Svaté Hoře v Příbrami. Kromě toho, že zde

⁵⁰ Životopis P. Karla Břízy. Archiv redemptoristů Svatá Hora.

⁵¹ Životopis P. Karla Břízy. Archiv redemptoristů Svatá Hora.

⁵² TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 38

⁵³ TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 38

působil jako liturgický a koncertní varhaník, vedl zde také Svatohorský chrámový sbor a zajistil hudební dění na Svaté Hoře. V Příbrami dále působil jako vedoucí Komorního smíšeného sboru Dr. Vladimíra Vepřeka a vyučoval zde na základní umělecké škole A. Dvořáka. V roce 2002 začal vyučovat na konzervatoři v Českých Budějovicích, kde vede školní pěvecký sbor, vyučuje varhanní i klavírní improvizaci, gregoriánský chorál a dirigování. Dále pracuje jako regenschori a dómský varhaník v katedrále sv. Bartoloměje v Plzni. Vede také mužskou gregoriánskou scholu Schola Cantorum Pilsensis. Mezi jeho oblíbené činnosti patří také kompozice zejména chrámové hudby. Jeho díla zahrnují skladby pro varhany a sólový nástroj, z děl můžeme jmenovat – *Adoro te* (koncertní suita pro klarinet a varhany). Mezi jeho sborové duchovní skladby se řadí *Andělský chlebe*, *Laudate Dominum*, *Chvalte ústa*. Z vokálně-instrumentálních duchovních skladeb složil Tři chrámová duetta – *O salutaris*, *Ave Maria*, *Ave verum*, *Tichou noc*, *K nebesům*, *Matoušovy pašije*, *Lukášovy pašije* a jiné. Také složil české zpívané nešpory, které byly tvořeny zejména pro svatohorskou baziliku – *Nešpory pro dobu adventní*, *Nešpory pro dobu postní*, *Nešpory pro dobu velikonoční*, *Nešpory pro slavnost Ježíše Krista Krále*, *Nešpory pro svátek Svaté Rodiny*, *Nešpory pro slavnost Matky Boží P. Marie* a spoustu dalších.⁵⁴

4.6.3 Mikoláš Troup

Mikoláš Troup se narodil v Prachaticích 6. srpna 1988. Studoval konzervatoř v Českých Budějovicích, zaměřením na hru na varhany a skladbu. Věnuje se zejména hudbě 16. – 18. století a také moderní hudbě. Vystoupil na několika varhanních koncertech, kde předvedl skladby moderní světové hudby - *Messe de la Pentecote a La Nativité du Seigneur* Oliviera Messiaena, cykly Petra Ebena *Labyrint světa a ráj srdce*, *Job*, *Faust*, *Biblické tance*.⁵⁵

V listopadu 2013 odešel z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy a převzal místo regenschori baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Svaté Hoře. Jeho kompoziční

⁵⁴ ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>

⁵⁵ *Svatá Hora* [online]. Svatá Hora: SROP "Religiózní-turistika na Svaté Hoře", 2003 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/cz/75/varhanici>

tvorba je zaměřena na tematickou duchovní oblast, která má vyjádřit vděčnost a chválu stvořitelskému dílu a prostřednictvím hudby přinést radost, naději a porozumění.⁵⁶

4.7 Svatohorští trubači

Josef Mestl, který byl ředitelem první základní umělecké školy Antonína Dvořáka v Příbrami, založil na Svaté Hoře soubor Svatohorských trubačů. Základem tohoto souboru bylo interpretovat starou zámeckou hudbu, hradní a věžní hudbu. Touto založenou tradicí se řídí trubači dodnes. Jejich repertoár se nyní skládá ze sto padesáti intrád, fanfár, suit, sonát a tanců významných skladatelů. Soubor Svatohorských trubačů je složen z 2 trubek, 2 lesních rohů, 2 trombonů a tympanů. Hlavními členy souboru jsou učitelé 1. Základní umělecké školy Příbram, ale soubor často spolupracuje také s pražskými symfonickými soubory. Soubor je už velmi významným hudebním tělesem v Příbrami a pravidelně účinkuje při slavnostech na Svaté Hoře.⁵⁷

⁵⁶ *Svatá Hora* [online]. Svatá Hora: SROP "Religiózní-turistika na Svaté Hoře", 2003 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/cz/75/varhanici>

⁵⁷ GUTWIRTH, Jiří. *Příbramský muzikant*. Příbram, 2006, str. 27

5 Příbramský dětský sbor

5.1 Historie sboru

5.1.1 Historie Příbramského dětského sboru od počátku až do roku 1977

Historie Příbramského dětského sboru začíná v roce 1939, kdy do Příbrami přišel z Litoměřic učitel Antonín Vepřek. Jeho působení začalo na měšťanské dívčí škole. Hned při příchodu se začal zapojovat do příbramského hudebního života. Stal se členem Příbramské filharmonie, hrál zde na violoncello. Nastoupil jako sbormistr smíšeného sboru Lumír-Dobromila. Ovšem jeho největší zásluhou bylo, že si ze svých žáků vybral téměř šedesát schopných zpěvaček, se kterými vytvořil dětský sbor.⁵⁸

První veřejné vystoupení dětského sboru bylo 7. a 8. června roku 1939. Na toto vystoupení se sbor společně s Antonínem Vepřekem připravoval pouze pět měsíců. V programu se objevily národní písně *Okolo Frýdku*, *Rožnovské hodiny*. Ze Smetanových sborů *Přiletěly vlaštovičky* a *Má hvězda* a ze skladeb Jana Maláta *Zlatý Máj*. Vystoupení bylo velmi úspěšné. Druhé vystoupení dětského sboru se konalo na koncertě, který pořádal spolek Lumír a Dobromila, k výročí 80. narozenin Josefa Bohuslava Foerstra.⁵⁹

V roce 1940 se Antonín Vepřek se svým sborem zúčastnil soutěže dětských sborů z Čech a Moravy v Praze, kterou konal pražský rozhlas. Byly vybrány čtyři nejlepší sbory, z nichž se příbramský dětský sbor umístil na třetím místě. To byl jak pro Antonína Vepřeka, tak pro sboristky velký úspěch. Sbor i nadále spolupracoval s pražským rozhlasem a 22. května 1941 předvedl ve veřejném vysílání Dvořákovy *Moravské dvojzpěvy*. Tento úspěch vzbudil větší zájem o spolupráci s dětským sborem a někteří skladatelé nabízeli svá díla Antonínu Vepřekovi k prvnímu provedení. Příbramský dětský sbor se znovu po pár letech zúčastnil soutěže dětských pěveckých sborů Čech a Moravy.⁶⁰

⁵⁸ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 133

⁵⁹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 139

⁶⁰ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 133,134

Osvobození přispělo i na rozvoj činnosti Příbramského dětského sboru. Po druhé světové válce začal dětský sbor vyjíždět na zájezdy do zahraničí, kde se uváděl v národních krojích. Velmi často sbor přednášel české národní písně.⁶¹ Sbor se také různě zúčastňuje Soutěží tvořivosti mládeže, za nichž získávají jako odměnu rekreační pobyty v přírodě, kde i nadále pracují na svém vystupování. Díky častým koncertům bylo důležité přibrat do řad organizačních spolupracovníků další učitele. V této době ovšem nevzniká příliš nových písní, zpívá se většinou to, co bylo dosud nastudováno.⁶²

Sbor uspořádal dva významné koncerty k desátému výročí založení sboru. Právě v této době se dosavadní sbor, který byl určený zejména pro školní sdružení, stává dostupným i dívkám z jiných škol, nebo těm, které již školu opustily. Významnou událostí se pro Příbramský dětský sbor stalo nejen setkání s Františkem Lýskem a s Kühnovým dětským sborem, se kterým děti vystoupily 1. července 1951, ale také vznik jedenáctileté střední školy při reformě školství v roce 1953. Sbormistr Vepřek zajistil přiřazení sboru k této škole a získal tím novou místnost pro zkoušky i koncerty.⁶³

Antonín Vepřek v září roku 1952 založil nový sbor, tzv. „sbor bývalých členek“, který byl tvořen 35 dospělými bývalými členkami dětského sboru, který následně vystupoval společně s dětským sborem.⁶⁴ Na začátku 50. let začal sbormistr Antonín Vepřek vyučovat na základní škole pro chlapce i dívky, tudíž se jeho sbor rozšířil o pár chlapců. Sbor, který se v prvních poválečných letech soustředil zejména na národní písně, které byly proloženy tanečky a recitacemi, se nyní obrací na čistě koncertní hudbu.⁶⁵

Velký rozvoj Příbramskému dětskému sboru přinesla i skutečnost, že získal v roce 1949 svou první stálou klavíristku. Tou se stala Jiřina Mandová, profesorka hudební školy. I repertoár se postupně začal rozšiřovat o autory E. Suchoně a J. Suka. Na jarních koncertech roku 1957 Vepřekův sbor předvedl velmi dobře připravené skladby. Mimo kratších kompozic zazněla na koncertě také skladba *Otvírání studánek*

⁶¹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 134

⁶² POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 26

⁶³ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 28

⁶⁴ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 29

⁶⁵ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 135

Bohuslava Martinů a první část – *Jaro* – z cyklu *Český rok* Jana Hanuše. V roce 1959 oslavil dětský sbor významné dvacáté výročí od založení sboru. Sbormistr Vepřek k této události předvedl se svým sborem cyklus *Český rok* od Jana Hanuše ve Smetanově síni. Výkon celého sboru byl velmi kladně oceněn. V následujících letech se konala různá vystoupení, nahrávalo se pro rozhlas a jezdilo na soutěže do Ostravy, Prahy a Bratislavy, kde Příbramský sbor předváděl hlavně Hanušovu hudbu s velmi dobrými výsledky.⁶⁶

Když Antonín Vepřek v roce 1963 onemocněl, přerušila se tím na krátkou chvíli činnost dětského sboru a zároveň se rozpadl sbor bývalých členek. Bohužel se už dirigent nemohl věnovat oběma sborům zároveň a při tom působil i v Příbramském smíšeném sboru, který navazoval na spolek Lumír-Dobromila. Antonín Vepřek už kvůli svému zdraví nemohl se svým sborem studovat stále rozsáhlejší skladby, ale za to rozšiřoval jeho repertoár o nové vznikající autory, kterými byli Zd. Šesták, M. Novák, J. Vodák, Zb. Mrkos a St. Jelínek. V roce 1977 Antonín Vepřek opouští příbramský dětský sbor a v roce 1978 umírá.⁶⁷

5.1.2 Historie za působení Dr. Vladimíra Vepřeka

Po odchodu zakladatele a dosud jediného dirigenta se vedoucí pozice ujal Antonínův syn Vladimír Vepřek. Vladimír Vepřek už měl s vedením sboru nějaké zkušenosti, ale stejně se musel vypořádat s několika problémy. Hlavním problémem byl v té době odchod dětí ze sboru, děti v této době nedocházely na zkoušky z toho důvodu, že se domnívaly, že odchodem bývalého sbormistra končí veškerá činnost sboru. Avšak díky pomoci starších členek se znovu na koncertě – 10. ročník Dvořákova festivalu, který byl proveden 10. května 1978, ukázal obrovský šedesátičlenný sbor. Tento koncert povznesl sbor na vyšší úroveň a zároveň tím získal řadu dalších nových členů. Sbormistrova snaha vnést do repertoáru sboru skladby starších velikánů získala vděčný ohlas.⁶⁸

⁶⁶ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 30,31

⁶⁷ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 34,36

⁶⁸ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 141

Rok 1979 znamenal pro sbor 40. výročí jeho působení. K tomuto výročí se uskutečnil slavnostní koncert 31. května, na němž zazněla kantáta *Nad střechami domova* od skladatele J. Zd. Bartoše, který ji stvořil pro tento sbor. V roce 1980 se uskutečnilo další natáčení pro rozhlas, ve kterém sbor předvedl cyklus Jana Hanuše *Měsíce*. Další rok byl pro tehdejší sbor velmi významný. Nejen že byla snaha každoročně pořádat pěvecké soustředění, ale sbor pod stálým vedením Vladimíra Vepřeka také navázal kontakt se sborem Tuzly z tehdejší Jugoslávie a s Erfurtským sborem z Německa. Toto spojení umožňovalo vzájemné výměnné pobyty. Už v květnu tohoto roku se po Příbrami rozlehly hlasy Erfurtského školního sboru, který vedla Barbara Mönch. Cílem těchto zavedených novinek bylo pilovat pěveckou techniku, seznamovat se s hudebním světem a také samozřejmě utvářet lepší vztahy mezi dětmi.⁶⁹

V dalších letech pokračoval sbor ve své stálé existenci. Pořádaly se různé koncerty, výměnné pobyty, na kterých se v repertoáru objevovaly jak Smetanovy sbory, tak Dvořákovy dvojzpěvy, dále také skladby Z. Mrkose a E. Straška. Na vánočních koncertech zněly také koledy či pastorely. Sbor poprvé předvedl skladbu *Zimní suita* od skladatele Jiřího Berkovce a koledy Jiřího Churáčka *Co se stalo, přihodilo*. Dětský sbor začal spolupracovat také s komorním smíšeným sborem.⁷⁰

Na přelomu srpna a září v roce 1987 se sbor vypravil na zájezd do Švédska, do města Växjö. V repertoáru se objevily skladby Smetany, Dvořáka, Martinů, Hanuše, ale byly také předvedeny dvě švédské národní písně. Až do roku 1990 sbor s úspěchem předváděl své skladby na výročních koncertech. V roce 1990 se sbor musel znovu potýkat s velkou krizí. Odešlo mnoho dětí například z důvodu studia cizích jazyků, nebo se počítače pro ně staly zajímavějšími než sborový zpěv. Celkový věkový průměr se velmi snížil a tak sbor studoval pouze dvojhlasné lidové písně.⁷¹

Od roku 1994 byla Vepřekova snaha odvrácena spíše na menší počet dětí, kladl větší důraz na hlasovou výchovu a pěveckou techniku. Zároveň se také věnoval individuální výuce zpěvu. Na vánočním koncertě dalšího roku už sbor znovu potvrdil

⁶⁹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 142

⁷⁰ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 143

⁷¹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 143,144

svoji kvalitu. Tento vánoční koncert byl věnován Jiřině Mandové, která dlouhá léta působila jako korepetitorka. V roce 1997 k dvacátému výročí úmrtí zakladatele dětského sboru se konal jarní koncert, kde se v repertoáru po dlouhé době objevila kantáta Bohuslava Martinů *Otvírání studánek*. Také se znovu zúčastnil natáčení v rozhlasu.⁷²

V roce 1998 sbor znovu dosáhl svého vrcholu a na 30. ročníku Hudebního festivalu Antonína Dvořáka se podílel na provedení Dvořákovy duchovní kantáty *Stabat Mater*. Děti za svůj výkon dostaly pochvalu nejen od obecnstva, ale i od dirigenta Jaroslava Vodňanského a od sólistů Národního divadla v Praze. Od této doby sbor podnikal významná hudební vystoupení, zmíníme-li například koncert na Velvyslanectví České republiky ve Vídni, nebo koncert ve francouzském městě Villerupt. Vrcholný koncert této doby se uskutečnil až 30. října 1999, kdy se sešlo přes 400 bývalých členek a členů. Na závěr koncertu předvedlo na podiu přes 190 zpěvaček Smetanovu *Mou hvězdu* a Dvořákovu *Zajatou*.⁷³

Sbor pokračoval nadále pod vedením nynějšího sbormistra. Ve sboru působilo okolo 40 členů, kteří dvakrát týdně pracovali na kvalitě skladeb, na pěvecké technice a projevu. Účastnili se pravidelně jarních i vánočních koncertů, vyjížděli za hranice a účinkovali v roce 2001 na koncertě Hudebního festivalu Antonína Dvořáka. Leden 2002 přinesl novou zkušenost s nahráváním samostatného CD dětského sboru, které bylo nazváno *Sem, sem, ptáčkové*. CD se skládá především z koled a pastorel autorů J. J. Ryby, J. I. Linka nebo Dr. J. Berkovce, který se podílel na činnosti sboru a sám vybral a připravil notové podklady k danému CD. Od roku 2000 se o klavírní doprovod stará nová korepetitorka sboru Vladimíra Štěpánová. V srpnu roku 2002 Vladimír Vepřek náhle umírá a sboru se ujala Michaela Rybicka.⁷⁴

⁷² VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 145

⁷³ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 145,146

⁷⁴ ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, str. 116

5.2 Některé nejvýznamnější koncerty dětského sboru v letech

1939 – 1978

Vůbec první vystoupení dětského sboru, jak už jsem výše zmínila, se konalo 7. a 8. června 1939 v Příbrami, kde byla dětmi předvedena skladba - *Přiletěly vlaštovičky, Má hvězda* od Bedřicha Smetany. V roce 1941 se konaly celkem tři koncerty. První z nich, koncert k Dvořákovu výročí, byl uspořádán v Příbrami dne 4. března, kde zazněly skladby z *Moravských dvojzpěvů* Antonína Dvořáka, klavírní doprovod zde zajistila V. Mölzerová. Druhý z těchto koncertů se uskutečnil 16. května a poslední 22. května v Praze, kde byly předvedeny *Moravské dvojzpěvy* za doprovodu Věry Řepkové.⁷⁵

První jubilejní koncert k desátému výročí sboru se konal v Příbrami 12. března 1949, na kterém zazněly skladby J. Křičky – *Apríl, Lumírkova modlitbička*; J. Zd. Bartoše – *Houpy,hou* a národní písně v úpravě J. Křičky, Fr. Lýska a J. Fišera.⁷⁶

9. března 1964 se konal koncert k 25. výročí sboru. Mezi repertoár byly zařazeny skladby B. Martinů – *Otvírání studánek*, E. Suchoně – *Aká si mi krásná*, B. Smetany – *Česká píseň*, Zd. Fibicha – *Jarní romance*. Poslední dvě skladby byly předvedeny společně s Příbramským smíšeným sborem a za doprovodu Příbramské filharmonie. Ostatní skladby doprovázela klavíristka Jiřina Mandová.⁷⁷

Roku 1974 se uskutečnil koncert k Roku české hudby, kde byly provedeny skladby – *Má hvězda, Přiletěly vlaštovičky, Západ slunce* od B. Smetany. Mimo jiné skladby byla převedena také *Píseň svobody* od B. Smetany společně Příbramským smíšeným sborem, Příbramským dětským sborem s průvodem Příbramské filharmonie.⁷⁸

⁷⁵ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 54

⁷⁶ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 55

⁷⁷ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 57

⁷⁸ POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram, 1979, str. 59

5.3 Sborníční

5.3.1 Sborníční Antonín Vepřek

Antonín Vepřek se narodil 24. prosince 1907 v Umoníně u Kutné Hory. Živil se jako sborníční a pedagog. Vystudoval učitelství ústav v Kutné Hoře. V Litoměřicích působil jako sborníční pěveckého spolku Lumír. V roce 1938 se přestěhoval z Litoměřic do Příbramě, kde působil jako sborníční smíšeného sboru Lumír a Dobromila. Jak už jsem výše zmínila, založil příbramský dětský sbor, kterému věnoval převážnou část svého života a hudební aktivity. Velmi dobrých výsledků dosáhnul jak se smíšeným sborem Lumír a Dobromila, se kterými nacvičil i díla Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany a Zdeňka Fibicha, tak i s dětským sborem, který na sebe upoutal pozornost mnoha českých skladatelů. Svou činnost v 60. letech obnovil spolek Lumír a Dobromila, kdy jeho členi byli doplněni z řad bývalých členů dětského sboru a vznikl nový soubor – Příbramský smíšený sbor. Příbramského smíšenému sboru a dětskému sboru se věnoval až do své smrti. Antonín Vepřek zemřel 13. ledna roku 1978 v Příbrami.⁷⁹

5.3.2 Sborníční PhDr. Vladimír Vepřek

Vladimír Vepřek, který se narodil 25. května 1946 v Příbrami, působí jako sborníční a pedagog. Je synem, pro Příbram velmi slavného hudebníka, Antonína Vepřeka. Vystudoval gymnázium v Příbrami, které ukončil v roce 1964. Poté vystudoval pražskou konzervatoř, kde se učil hrát na kontrabas a klavír. Ke konci svého studia na konzervatoři působil v Symfonickém orchestru ČRo Praha. Když ukončil studium na konzervatoři, v roce 1971, stal se členem Symfonického orchestru Armádního uměleckého souboru V. Nejedlého. V roce 1972 nastoupil jako učitel na příbramskou základní uměleckou školu, kde vyučoval hudební teorii, klavír a sborový zpěv. Když zemřel jeho otec Antonín Vepřek, převzal po něm sborníčnost a vedení Příbramského dětského sboru a současně také vedení Příbramského smíšeného sboru a stal se dirigentem Příbramské filharmonie. V roce 1981 začal studovat Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kde vystudoval obor dějin hudby. Roku 1983 se zasloužil o

⁷⁹ TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 272

založení Komorního smíšeného sboru, jehož cílem je stará vokální hudba. Nejen Komorní smíšený sbor spolupracuje s významným českým skladatelem PhDr. J. Berkovcem, který věnoval Komornímu smíšenému sboru některé své skladby k prvnímu nastudování. Byly to skladby *Čtyři milostné písně*, *Vánoce* Jiřího Ignáce Linka, *Příbramské betlémy* aj. Školství v roce 1989 opustil a svoje působení zaměřil na psaní regionální historie, zaměřenou hlavně na kulturní osobnosti Příbramska. Stále ale ještě zasahuje do dění hudebního Příbramska a od roku 1995 je hlavním organizátorem Hudebního festivalu Antonína Dvořáka. V srpnu roku 2002 Vladimír Vepřek náhle umírá.⁸⁰

5.3.3 Sbormistryně Michaela Rybická

Od října roku 2002 místo sbormistra převzala Michaela Rybická, která se pedagogické činnosti věnuje od roku 1997 a současně je také členkou souboru operety a muzikálu divadla J. K. Tyla v Plzni.⁸¹

Pod vedením Michaely Rybické se sbor prezentoval mimo domácích koncertů také v zahraničí a to třeba v Rakousku, Belgii a ve Francii. Tyto koncerty byly vždy odměněny velkým potleskem. Prvním zahraničním zájezdem, který sbor provedl pod novým vedením, byl zájezd do francouzského městečka Anor, kde soubor byl již dříve s Vladimírem Vepřekem. Do Anoru se opět vrátili v květnu 2007, kde sbor vystoupil na dvou koncertech a zároveň vystoupil ve třech koncertech v Paříži.⁸²

Sbor nadále spolupracuje na jarních a vánočních koncertech s Komorním smíšeným sborem Dr. Vladimíra Vepřeka a s Příbramskou filharmonií. Klavírní doprovod zajišťuje Mgr. Vladimíra Štěpánová. Repertoár sboru je složen především ze skladeb autorů Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Jana Hanuše, Bohuslava Martinů, W. A. Mozarta a dalších.⁸³

⁸⁰ TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 272,273

⁸¹ RYBICKÁ, Michaela. Osobní rozhovor. Příbram, 4. 4. 2017

⁸² RYBICKÁ, Michaela. Osobní rozhovor. Příbram, 4. 4. 2017

⁸³ RYBICKÁ, Michaela. Osobní rozhovor. Příbram, 4. 4. 2017

6 Pěvecký sbor Lumír-Dobromila

6.1 Mužský sbor Lumír

6.1.1 Vznik a jeho první působení v letech 1861 – 1868

Po roce 1860 se v Čechách rozvinulo velmi rychle zakládání pěveckých spolků. Pozadu nezůstala ani Příbram. Jednoho dne se ředitel kůru v Příbrami Jiří Skočdopole s dalšími lidmi rozhodl založit 26 členný mužský pěvecký kroužek. Před tímto rozhodnutím se v Příbrami vystupovalo v besedním sále, kde se hrálo sólově nebo v menším hudebním i nástrojovém složení. Poprvé se tento spolek představil při sešlosti hospodářské činnosti konající se 28. 12. 1861. Na toto vystoupení byli pozváni i další významné pražské osobnosti, jako J.L. Lukes, dr. L. Procházka, M. Přerhof. Při této události se uvažovalo o tom, jaký název by byl pro tento spolek nejvhodnější. J.L. Lukes navrhl název Lumír a všichni ho přijali s velkým nadšením. Na tomto setkání vystupovali také i jiní příbramští hudebníci – pěvkyně Beutlová a její učitel pan Appé. I pan Lukes zazpíval některé sólové písně.⁸⁴

Sbormistrem nově založeného spolku Lumír se tedy stal již zmiňovaný Jiří Skočdopole. Jeho prvním hlavním cílem bylo zajistit dostatek členů, kteří se alespoň minimálně orientují ve sborovém čtyřhlasu. Mimo to bylo také nutné zajistit notové podklady. Proto bylo nutné, aby J. Skočdopole založil pěveckou školu, která se zatím skládá z 12 členů. Jeho úsilí o správné fungování spolku mohl ukázat veřejnosti až 7. 12. 1862, kdy se konal první koncert spolku Lumír. V repertoáru na tento první významný koncert nechyběly ani slavné kompozice českých skladatelů 19. století, zejména Františka Škroupa, Pavla Křížkovského a Václava Jindřicha Veita. O doprovod se zajistili místní hosté – klavíristka Bedřiška Appeltová, klavírista V. Čížek a houslista Jan O. Jelínek.⁸⁵

V letech 1861 – 1868 spolek uspořádal 10 koncertů, bohužel kroniky neuvádějí ani jejich datum, místo či hudební repertoár. Pouze víme, že hudební program byl podobný. Činných členů ve spolku bylo okolo 50 a přispívajících šedesát, pro které se

⁸⁴ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 23

⁸⁵ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 23,24

konal povinně alespoň jeden koncert ročně. Jejich pravomocí bylo také rozhodovat o záležitostech, o kterých spolek jednal. Spolek Lumír se snažil navázat přátelství i s jinými hudebními spolky v okolí. Kronika zmiňuje například písecký spolek Otavan.⁸⁶

Po 8 letech působení nastává u spolku Lumír zastavení působení, z důsledku rozporu mezi členy pěveckého spolku. Roku 1871 se v příbramském časopisu Horymír vyskytla otázka, proč byla pozastavena činnost spolku Lumír. Tato vznesená otázka vedla k tomu, že se uspořádal sjezd pěveckých spolků, kde se zjistilo, že ne všichni členové spolku Lumír se hudbě přestali věnovat. V listopadu byl do Příbrami pozván hořovický spolek Slavík, který měl na programu ukázkou z Haydnova *Stvoření světa*. Opět se po tomto vystoupení ozvala v příbramském časopise Horymír otázka, proč nyní příbramský spolek Lumír nepůsobí.⁸⁷

Po tomto ne příliš úspěšném období odchází sbormistr Jiří Skočdopole a na jeho místo nastupuje Jan O. Jelínek a jeho zástupcem se stává Dominik Čurda. Avšak Dominik Čurda současně vedl také ženský sbor Dobromila, který byl založen roku 1872, proto po roce jeho působení je volen nový místosbormistr J. Chotaš. O působení sbormistra J. O. Jelínka nemáme dostatek informací. Rokem 1877 začala spolupráce spolku Lumír s významným správcem příbramského pivovaru Janem Feyglem. Spolku byl podán návrh na spolupráci s pěveckým spolkem Dobromilou při vybraných smíšených sborech.⁸⁸

6.2 Ženský sbor Dobromila

6.2.1 Historie vzniku sboru Dobromila

V období 70. let 19. století prochází společnost krizí, která se nevyhnula ani Příbrami. Ovlivnila mimo jiné i hudební činnost. V Příbrami vznikl nový týdeník Horymír, který, jak už jsem výše zmínila, se soustředil hlavně na kulturní činnost v Příbrami. Jeho články se týkaly především přerušování činnosti spolku Lumír a také

⁸⁶ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 24

⁸⁷ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 25,26

⁸⁸ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 27

toho, že téměř všechna okolní města už měla zřízené ženské pěvecké sbory, mimo Příbrami. Ženské pěvecké sbory vznikaly buď jednotlivě, nebo jako doplňující soubor k mužským sborům. Ženský pěvecký sbor vznikl také v Hořovicích. Tento sbor uskutečnil koncert také v Příbrami, což byl první impuls k tomu vytvořit ženský sbor i zde. Této myšlenky se chytil Jan Pleticha, který působil jako městský pokladník. Společně s Annou Bucharovou a Marií Heroldovou sepsal veřejnou výzvu k tomu, aby byl založen dívčí pěvecký sbor.⁸⁹

Na založení se začalo pracovat 17. března 1872. Členky do sboru se získávaly díky článkům v Horymíru. První pojmenování sboru bylo „Věnceslava“, avšak na valné hromadě, která se konala 24. března 1872, se název změnil na dosud zachovalou „Dobromilu“. Zkoušky, které se konaly dvakrát týdně, vedl sólový pěvec Dominik Čurda, který v tuto dobu působil jako ředitel chlapecké školy v Příbrami. V prosinci roku 1872 se konalo první veřejné vystoupení.⁹⁰

Dobromila navázala spolupráci s učitelskou jednotou Budeč, se kterou provedla první velké veřejné vystoupení. V programu vystoupení byly přednášky, které byly převzaté z Budče, které byly stálou součástí programů. Do řad spolku Dobromily se také přidali instrumentalisté, kteří měli své působení i v Budči.⁹¹

6.2.2 Začátek spolku Dobromila až do spojení se spolkem Lumír

Po své dlouhé odmlce začal i spolek Lumír znovu působit a 31. května 1874 projevil zájem spoluúčinkovat se spolkem Dobromilou na pěvecko-hudební zábavě. Avšak v Dobromile se začaly také vyvíjet problémy a tak bylo vytvořeno ženské kvarteto. Stále však přibývalo členek, které se nedostavovaly na pravidelné zkoušky a tak sbormistr Dominik Čurda odstoupil ze své funkce. Tehdejší nově zvolená předsedkyně – Klotylda Pošepná, se významně podílela na následující činnosti spolku.

⁸⁹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 40

⁹⁰ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 40,41

⁹¹ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 41

Byla výbornou hudebnicí a klavíristkou, zvala a ubytovávala hosty, kteří se přijeli podílet na koncertech Dobromily, kterou vedl nový sbormistr Matyáš Vobořil.⁹²

Kvůli neshodům ve spolku nahrazuje u klavíru K. Pošepnou Róza Svobodová. Spolek Dobromila opět v hudební kvalitě vzrostl a jsou vzneseny první požadavky na spojení spolku Lumír a Dobromily, ale do spojení spolků trvalo ještě dlouhých deset let. Po tuto dobu ale stále oba soubory společně nacvičovaly na některé koncerty společné skladby.⁹³

6.2.3 Začátek společné cesty spojených spolků

Spojení spolků proběhlo během roku 1892. Sbormistr – Bohumil Fidler, se ujal svého místa velmi poctivě. Položil před sbor velmi nelehký úkol, kterým bylo nastudování velmi složitých skladeb, jako například kantáty *Švanda dudák* od Karla Bendla, nebo *Stvoření světa* od Josefa Haydna. Fidler navazoval nové hudební vztahy a snažil se povznést sbor na vysokou úroveň.⁹⁴

Spolek působil dále až do příchodu Dr. Josefa Theurera, který významně obohatil hudební život v Příbrami. Vystřídal se na pozici sbormistra v hudebních spolcích a pořádá hudební přednášky o světové i české hudbě, kterými si snaží obohatit členy hudebních spolků a publikum o cenné hudební poznatky. Jeho hudební činnost velmi poznamenala lid nejen v Příbrami. 7. září 1928 náhle umírá.⁹⁵

Náhlý odchod Dr. Theurera velmi zhoršil stav sboru. Místa sbormistra se ujal Bohumil Soukup, ale kvůli jeho zdravotním problémům bylo nutné přijmout ještě druhého sbormistra. Na toto místo je navrhován prof. František Forst, nebo Theurerův asistent dr. Václav Šebesta. Bohužel až do roku 1934 je činnost sboru částečně omezená Soukupovou nemocí a nastupuje éra, ve které se vystříдалo mnoho sbormistrů. Nakonec

⁹² VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 41,42

⁹³ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 43

⁹⁴ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 46,47

⁹⁵ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 50,51,52,53,54

byl sbormistrem zvolen Antonín Vepřek, který zajistil nový hudební rozvoj sboru a sbor se tak stal důležitou součástí hudebního života v Příbrami.⁹⁶

6.2.4 Činnost za sbormistra Antonína Vepřeka

V roce 1939 působil Antonín Vepřek ve všech hudebních spolcích v Příbrami – Příbramské filharmonii, Lumíru-Dobromile a Příbramském dětském sboru, a právě tyto tři spolky spolu začaly pracovat společně. Na koncertech vystupovaly společně, ale také s některými skladbami samostatně. Významná řada koncertů se uskutečnila v roce 1941, kdy se slavilo sto let od narození Antonína Dvořáka. Sbormistr nacvičil řadu Dvořákových skladeb – *Moravské dvojzpěvy*, *Svatební košile*, *Mše D dur*, „*Zalužanská*“.⁹⁷

Všechny hudební soubory byly v době války pozastaveny a svoji činnost obnovily až v roce 1947, kdy se musely zapojit do hudebního života. Musely vystupovat na významných dnech a svátcích. Sbor nabíral zpět svoji vysokou hudební kvalitu a počet členů ve sboru se pohyboval okolo 70 – 80 členů. Přibývajícimi roky se horšil zdravotní stav sbormistra a tak mu ve vedení musel vypomáhat jeho syn Vladimír. V této době už byl spolek Lumír-Dobromila přejmenován na Příbramský smíšený sbor. Přesné datum změny názvu neznáme, ale po ukončení 2. světové války se sbor nazýval už jako Příbramský smíšený sbor.⁹⁸

V průběhu dalších let sbor pravidelně vystupoval na koncertech pořádaných k významným událostem. Antonín Vepřek stále častěji nechával vedení sboru na svém synovi Vladimírovi, ale posledním koncertem, který společně provedli, byl koncert konaný 15. prosince 1977. O měsíc později A. Vepřek umírá. Po jeho smrti se sboru ujímá Zdeněk Fous.⁹⁹

⁹⁶ VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram, 2004, str. 64,65,66

⁹⁷ ŠTĚFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města* : diplomová práce. Praha : Univerzita Karlova, Fakulta pedagogická, 2010, str. 26,27

⁹⁸ ŠTĚFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města* : diplomová práce. Praha : Univerzita Karlova, Fakulta pedagogická, 2010, str. 29,30

⁹⁹ ŠTĚFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města* : diplomová práce. Praha : Univerzita Karlova, Fakulta pedagogická, 2010, str. 32,33

6.3 Sbornistr Zdeněk Fous

Zdeněk Fous se narodil 12. srpna 1926 na Březových Horách. Vystudoval hudební školu v Příbrami, na které maturoval v roce 1944. Když působil jako voják z povolání v letech 1946 – 1956, současně hrál u vojenského orchestru a pěveckého sboru. V pěti letech se začal vyučovat hru housle a klavír. Absolvoval kurz lidové hudby pro kapelníky v Praze a soukromě se vyučoval zpěv.¹⁰⁰

V Příbrami působil od roku 1939 v Příbramském smíšeném sboru, dále v chrámovém sboru na Březových Horách. Působil po mnoha hudebních souborech – kapela Kolektiv, taneční orchestr Permon, z kterého později vznikl dechový orchestr Permoník, Posádková hudba, ve které zpíval až do roku 1991.¹⁰¹

Spolupracoval s Antonínem Vepřekem už od roku 1965. Po Vepřekově smrti převzal vedení Příbramského smíšeného sboru. Ten v tuto dobu spolupracuje se spolkem Prokop. Dále také působí s Příbramskou filharmonií a zpívá se sborem na Svaté Hoře.¹⁰²

¹⁰⁰ TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 72,73

¹⁰¹ TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 73

¹⁰² TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram, 2001, str. 73

7 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala Příbramskou filharmonií, Svatohorským chrámovým sborem a dětským pěveckým sborem. Cílem bylo shrnout maximální dostupné množství informací z historie vzniku, dále připomenout nejvýznamnější osobnosti, které se zapsali do historie uvedených souborů a sepsat informace o nynějších sbormistrech, které dané soubory vedou. Hlavním zdrojem pro mou bakalářskou práci byla knihovna Jana Drdy v Příbrami, ve které mi vždy byly ochotně poskytnuty knihy a mnoho dalších informací, ze kterých jsem mohla čerpat.

V Příbrami se samozřejmě mimo těchto souborů vyskytují i další soubory, mohu jmenovat například Codex Temporis, Komorní sbor mistra Jakoubka ze Stříbra, který působí na Březových Horách, Komorní sbor Dr. Vladimíra Vepřeka, sbor Canzonetta na ZUŠ, vokální sbor Bacha baby, dále instrumentální soubor dobových nástrojů Chairé, Příbramský Big Band a také ženský komorní sbor Krásky. Dále zde provozují činnost také hudební kapely, například kapela Ginerva, Bosáci, Nástroj snahy, E!E, Špejbl's Helprs, Compromysh, Výčep, Bonanza a mnoho dalších.

Dle mého názoru hudební život utváří nějakou strukturu města. Podílí se na rozšiřování hudebních znalostí lidí, a proto je v Příbrami, stejně jako v ostatních městech, důležité, aby byly tyto hudební soubory či skupiny i nadále provozovány a podporovány.

8 Zdroje

Literatura:

BERKOVEC, Jiří. *Slavný ouřad učitelský: kapitoly o kantorech a jejich hudbě*. Příbram: Městský úřad, 2001. ISBN 80-238-7750-x.

FIDLER, Bohumil. *Můj život a vzpomínky*. Příbram: Pelz, 1935.

GUTWIRTH, Jiří. *Příbramský muzikant*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, c2006. ISBN 80-86937-24-0.

LANGEROVÁ, Blanka. *Vítejte ve Středočeském kraji: Welcome to the Central Bohemian Region = Willkommen im Mittelböhmischen Bezirk*. Praha: ACR Alfa, 2005. ISBN 80-86408-13-2.

POLÁK, Stanislav. *40 let Příbramského dětského sboru*. Příbram: Okresní archiv, 1979.

RICHTER, Jiří A. a Stanislav KOFROŇ. *90. výročí Příbramské filharmonie: 1908-1998*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 1998. ISBN 80-901979-9-x.

ŠTEFANIKOVÁ, Marie. *Příbramské pěvecké sbory v současnosti a jejich vliv na kulturní život města*. Praha, 2010. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze.

TESKA, František. *Hudební Příbramsko*. Příbram: Národní souručenství, 1940.

TRANTINA, Václav. *Velký slovník osobností vědy a kultury příbramského regionu: (1945 až současnost)*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2001. ISBN 80-86240-44-4.

VELFL, Josef. *Památky Příbrami v obrazech: The sights of Příbram in pictures = Die Denkmäler der Stadt Příbram in Bildern*. 1. vyd. Příbram: Město Příbram, 2008. ISBN 978-80-254-0974-9.

VELFL, Josef. *Příbram v průběhu staletí*. 2. vyd. Příbram: Městský úřad, 2003. ISBN 80-239-1174-0.

VEPŘEK, Vladimír a Jana HAVLOVÁ. *Hudební život v Příbrami v letech 1860-1938*. Příbram: Knihovna Jana Drdy, 2004. ISBN 80-86240-79-7.

Životopis P. Karla Břízy. Archiv redemptoristů Svatá Hora.

Časopisy:

Nad kronikou filharmonie. *Nové Příbramsko*. 1988, **1988**(43). Příbram: Knihovna Jana Drdy.

Svatá Hora. 2011, **2011**(1). Státní archiv města Příbram.

Internetové zdroje:

Svatá Hora [online]. Svatá Hora: SROP "Religiózní-turistika na Svaté Hoře", 2003 [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <http://svata-hora.cz/cz/75/varhanici>.

ŠMOLÍK, Pavel. *Kronika Svatohorského chrámového sboru* [online]; Svatá Hora, 2001. [cit. 2017-03-25]. Dostupné z:

<http://svata-hora.cz/uploads/files/c50a069eff320d6e2b80723915219a91.html>.

ŠMOLÍK, Pavel. *Pavel Šmolík životopis* [online], [cit. 2017-04-10]. Dostupné z: <https://www.pavelmolik.cz/zivotopis.html>.

Rozhovor:

Kopecká Veronika

Rybická Michaela

9 Přílohy

Příloha č. 1

Pořad slavnosti.

V sobotu dne 22. června ve dvoraně Měst. Besedy
o 1/3. hodině odpoledne

→→ **jubilejní valné shromáždění** ←←
spojených pěveckých spolků »Lumír-Dobromila« v Píbrami.

1. Zahájení valného shromáždění předsedou p. prof. Pelnátem a uvítání hostů.
2. Proslovění p. MUDra Em. Kaufmanna, prof. české university v Praze a předsedy Ústř. Jednoty zpěráckých spolků československých.
3. Prednáška p. Mat. Vobofila, c. k. cvič. učitele z Plzně, dlouholetého funkcionáře našich pěveckých spolků »stručný přehled dějin spolkových«, výtah to z obšírné práce, jím sestavené.
4. Volné návrhy.

1861-1901.

JUBILEJNÍ KONCERT.

1. J. L. Zronat: »Píseň svatého Vojtěcha«, Mužský sbor. (Prvé číslo pořadu i koncertu pív. spolku »Lumír«.)
2. Proslov od p. Václ. Krofky v Plzni, přednese sl. Marie Zemanova.
3. Alois Jelen: »Vlastě a králi«, Mužský sbor.
4. Ludvík Procházka: »Z hubů slovenských«, Smíšený sbor.
5. A. F. Tovačovský: »Vlasti«, Mužský sbor.
6. Dr. Ant. Dvořák: »Můravské dvojzpěvy«, Damský sbor s průvodem klavíru.
7. Pavel Křížkovský: »Odpadlý od srdce«, Mužský sbor.
8. Karel Bendl: »Zpěv vřel nad vsíkami«, Damský sbor se sopranovým sólem a s průvodem klavíru. Sopranové solo přednese sl. R. Klíčková.
9. Boh. Vondrák: »Květa«, Smíšený sbor s průvodem klavíru.
10. Bed. Smetana: »Česká píseň«, Kantáta pro smíšený sbor s průvodem klavíru.

Sbory řídí sborníkem p. prof. Dr. Jos. Theurer a p. Januš Svoboda.
Klavírní průvod z ochoty převzal pp. P. Max Biedermann a Jos. Bartoš, skladatelé.

Vstupné: Sedadlo 1 K, parter 50 h, stoupy 20 h, galerie 20 h.

Dvorana Měst. Besedy. **Začátek o 8. hod. večer.**

P. T. členové čestní, přispívající a bývalí výkonní se uvně zvoní k účasti se jubilejního valného shromáždění i mají do jubilejního koncertu vstup volný.

Po vyčerpání pořadu přátelská zábava při hudbě p. A. Cipryna.

Pozvánka na koncert pěveckých spolků Lumír-Dobromila

Božena XLIII. „Kdo žlutá svou v oči má,
z k slávy zapírá.“

Spoj. pěvecké spolky „Lumír-Dobromila“
v PŘÍBRAMI
pořádají
ve středu dne 18. května 1904

KONCERT

za laskavého spoluúčinkování
pp. A. Cyprína, mistokapelníka, J. Cmelenského, virtuosa na cello,
G. Mikše, c. k. soudního adjunkta.

— P O Ř A D : —

1. K. Kovařík:	•Vranšky,• smíšený sbor z opory „Pohlavci,• U kladu p. prof. Dr. J. Theure, člen spolku.
2. J. Bartoš:	a) •Zabohř,• b) •Blžesové Hory,• } mužské sbory na slova Q. M. Vyskočil.
3. A. Dvořák:	Kvintet — hrají pp. H. Svoboda, člen spolku, A. Cyprín, G. Mikše, prof. J. Jankovský, člen spolku, J. Chmelenský.
4. K. Douša:	•U Hořích muk,• •Dudáček,• } dámské ženský sbor.
5. F. Spilka:	•Ba nejsem sám...• •Rodné hájy v šíř i dál,• } písně, zpěje p. H. Dr. K. Hofmeister: •Tragedie,• } V. Hartmann, člen spolku.
6. K. Bendl:	•Pochoď Tábor,• mužský sbor.
7. J. Malát:	•Vlastní silou,• smíšený sbor.

Sbory č. 1., 4., 7. řídí uč. p. H. Svoboda, č. 2. a 8. uč. p. B. Soukup.

Začátek o 8. hodině več. Dvorana Měšť. Besedy.

VSTUPNÉ: Sedadlo 1 K, parčík 60 h, studející 20 h, galerie 20 h.

— Prispívající P. T. členové mají se svými rodinami vstup volný. —
Prodávatel lístků přeznal laskavě pan K. Siman, knihkupec.

Koncert pěveckých spolků Lumír-Dobromila

Příloha č. 4

Mety, před katedrálou Saint-Etienne, 1999

Koncert k 60. výročí sboru, říjen 1999

Příbramský dětský sbor

Příloha č. 5

Bohumil Fidler – zakladatel Příbramské filharmonie

Příloha č. 6

